

Lokaler Vadehavet

1. Blaavands Huk
2. Nyeng
3. Esbjerg
4. Sneum Digesø
5. Rømø-dämningen
6. Lakolk strand
7. Stormengene
8. Vidåslusen
9. Saltvandssøen
10. Rickelsbüller Koog
11. Møgeltønder
12. Hasberg Sø
13. Kammerslusen
14. Mandø
15. Hviding Engso
16. Ribe

Resrutt

20 oktober: resdag

21 oktober: Blaavands Huk, Nyeng, Esbjerg, Sneum Digesø

22 oktober: Rømø-dämningen, Lakolk strand, Stormengene, Vidåslusen, Saltvandssøen, Rickelsbüller Koog, Møgeltønder, Hasberg Sø.

23 oktober: Kammerslusen, Mandø, Hviding Engso, Damhuslusen, Ribe

24 oktober: Kammerslusen, Knudshoved

Resedagbok

Onsdag 20 oktober.

Vi lämnar Malmö Central på tid 12.00 och 45 minuter senare hämtar vi upp vår danske reseledare, biologen Lars Maltha Rasmussen och Björn som kommit med Stockholmsflyget på Kastrup. Vädret är inte det bästa med tidvis häftigt regn och det tar oss fem timmar att komma fram till Ribe och vårt trevliga vandrarhem med hotellstandard där vi skall bo fyra nätter. Det ligger alldeles intill de centrala delarna av den fina staden Ribe och efter fem minuters promenad över en till brädden vattenfylld å bänkar vi oss vid vårt bord på Quedens Gård för kvällens måltid som består av en portion chili med pannkakor och glass till efterrätt. Mätta vandrar vi sedan hem till hotellet och laddar för morgondagen.

Ribe. Foto: Lars Maltha Rasmussen.

Torsdag 21 oktober.

Idag är det mer eller mindre storm och tämligen häftiga regnskurar. Men vi är fågelskådare. Vi kör, efter en magnifik frukost, upp till den fina danska Blaavand Fuglestation, fågelstationen vid Blaavands Huk. Först går vi in i fågelstationen där stationschefen Bent Jacobsen med en koltrast i handen tar emot oss i samlingshallen. Vi får höra mycket intressant om fågelstationens verksamhet och fåglarnas fantastiska flyttningsresor och hur man forskar på det. En nyfångad rödvingetrast skickas in till oss innan dagens ringmärkning avslutas och vi tackar för oss och beger oss därefter ut i regnet och stormen. Vi går en kort runda nere på stranden för att testa sandresistensen hos vår utrustning

Blaavands Huk. Foto: Lars Maltha Rasmussen.

och träffar på en knubbsälskut som ligger rätt långt uppe på land omgiven av ett moln av flygande sand. Sjöorrar är uppe och flyger då och då, och en ensam sandlöpare springer runt i vågskvalpet på sandstranden. Plötsligt har klockan slagit lunch och vi får sitta inne i samlingsrummet på fågelstationen och äta den i skydd av vädret. Kvarvarande sand mellan tänderna tuggas ned med hjälp av danskt rågbröd och kaffe och plötsligt känner vi oss som nya människor och kör vidare till Nyeng. Här kan vi skåda lite i lä på bläsänder, stjärtänder, skärfläckor och havsörnar, på lite håll. En skogspromenad ger oss lite skogsfåglar.

Vi kör vidare via Esbjerg och den stor vita statyn "Mannen möter havet" av den danske skulptören Svend Wiig Hansen. De fyra tillbakalutade männen blickar ut över havet, vi tittar på dem och tar selfies. Dagen avslutas vid Sneum Digesø och artmässigt blir detta en tämligen mager dag på grund av det extrema vädret. Middagen intas på Saelhunden och består av en utsökt stjerneskud, denna danskaste av danska maträtter, följd av en twist på äppelkaka med inkokta äpplen och några delikata kaksmulor i botten. Man behöver inte gå hungrig från bordet här inte.

"Mannen möter havet" av Svend Wiig Hansen.

Fredag 22 oktober.

Efter frukosten konstaterar vi att det kite-surfas utanför våra hotellfönster på det som var en äng när vi kom igår. Ovädret har stängt slussen vid lågvatten och de stora rengängarna har fått ån att svämma över sina bredder. Det är över kapaciteten för det sinnrika sluss-, dikes och vallsystemet, som Lars utförligt redogjort för både kulturhistoriskt och vattenflödesvetenskapligt för oss. Men vi kör glatt ner till Rømø-dämningen, den 10 km långa vall som förbinder Rømø med fastlandet. Ungefär mitt på kan man stanna och skåda mellan skurarna, våra minibussar parkerade lite på snedden så att vi får skydd för vinden. Här ser vi massor med vadare, enstaka ägretthägrar och alldeles nedanför oss på vallen går en skärnäppa och flera skärpiplärkor. Högst oväntat flyger en gravt vinddriven alkekung förbi, och Madde får ett foto på den.

Vi kör ner till Lakolk Strand för att se denna tre kilometer breda strand som nu krympt till några hundra meter, men en sandlöpare kan i varje fall beskådas på nära håll i motvinden. En sådan här dag måste man bara besöka en lokal med ett namn som Stormengene nere vid Havneby och här ser vi bland annat våra första mörkbukiga prutgäss.

Prutgås.

Det börjar bli lunchdags och vi kör ner till Vidåslusen där vi hoppas kunna sitta på caféet och äta, men det går inte, så i stället parerar vi mycket skickligt en rejäl regnskur, håller i våra lätta kaffekoppar med det svaga kaffet som lätt kan blåsa iväg och sätter i oss matsäcken på några bänkar mellan husen. När regnet kommer får vi en fin genomgång av Lars inne i besökscentret och lär oss mer om vattenregleringens konster.

Så passerar vi gränsen till Tyskland och spanar av Saltvandssøen från ett litet fågelgömsle för att fortsätta via Rickelsbüller Koog och Møgeltønder till Hasberg Sø och en av resans höjdpunkter, *Sort Sol*. Fler har hittat hit och vi parkerar intill våtmarken och ser stararna bygga upp. Det har varit lite färre regnskurar nu mot eftermiddagen och tids nog kommer några 400 000 starar in och förmörkar de grå molnen som redan förmörkat solen. En meta-sort sol kan man säga. Men mycket njutbart. Vi har skjutit på maten denna dag och kör tillbaka till Ribe och vår middag på Quedens Gård som består av biksemad och rejäla bitar av en mycket god äppelkaka med en densitet som närmar sig iridioms.

Starflock, "Sort sol".

Lördag 23 oktober.

Idag har vinden lagt sig och kite-surfarna kan inte längre surfa på ängen utanför hotellet, där de högsta grässtråna börjat sticka upp över vattenytan. Idag går det också att åka ut till Mandø, då tidvattnet som regelbundet varje dygn dränker vägen dit inte längre har sitt lågvattenmärke i detta väder som normalt högvatten. En flock krispiga, unga kustsnäppor avnjuts och fotograferas på nära håll, flera ägretthägrar syns och överallt stora flockar kärnsnäppor. I en flock mörkbukiga prutgäss precis som vi kommit över till Mandø hittar vi också två ljusbukiga.

Kustsnäppa. Foto: Madeleine Danielsson.

Vi kör runt hela ön och landar en stund i byn där några går ner till stranden för att blicka norrut i Vadehavet och några håller till runt byn och skådar resans första turduvor och en födosökande flock med 25 koltrastar och en rödvingetrast i en trädgård. Vinden har lagt sig och även solen gör sig påmind med sitt motljus. Vi fortsätter runt ön och på ett ställe går vi ut och plockar lite ostron, på bekvämt avstånd från stranden. Några inmundigas direkt på plats i gyttjan men vi tar också med några till de som inte har stövlar uppe vid bilarna och fortsätter slurpandet där. I ett av ostronen hittar vi en invasiv liten blåskrabba (*Hemigrapsus sp.*) som bosatt sig i skalet. Det är en av flera Stillahavsarter som troligen kommit hit i barlastvattentankar.

Ostrondissektion.

Därefter kör vi söderut och skådar längs kusten på flera olika ställen, samt intar vår lunch. Vid Hviding Engsø sjö som vi besöker efter lunch ser vi nya researter som vigg, smådopping och sothöna och en flock berglärkor flyger över. Vi är tillbaka på hotellet tidigt för att ge möjlighet till en timmas sight-seeing i vackra Ribe, där även domkyrkan inspekteras, innan vi kör ut till en annan plats för att se mer Sort Sol. På kvällen äter vi på Sælhunden och idag serveras vi en riklig portion lapskojs till huvudrätt.

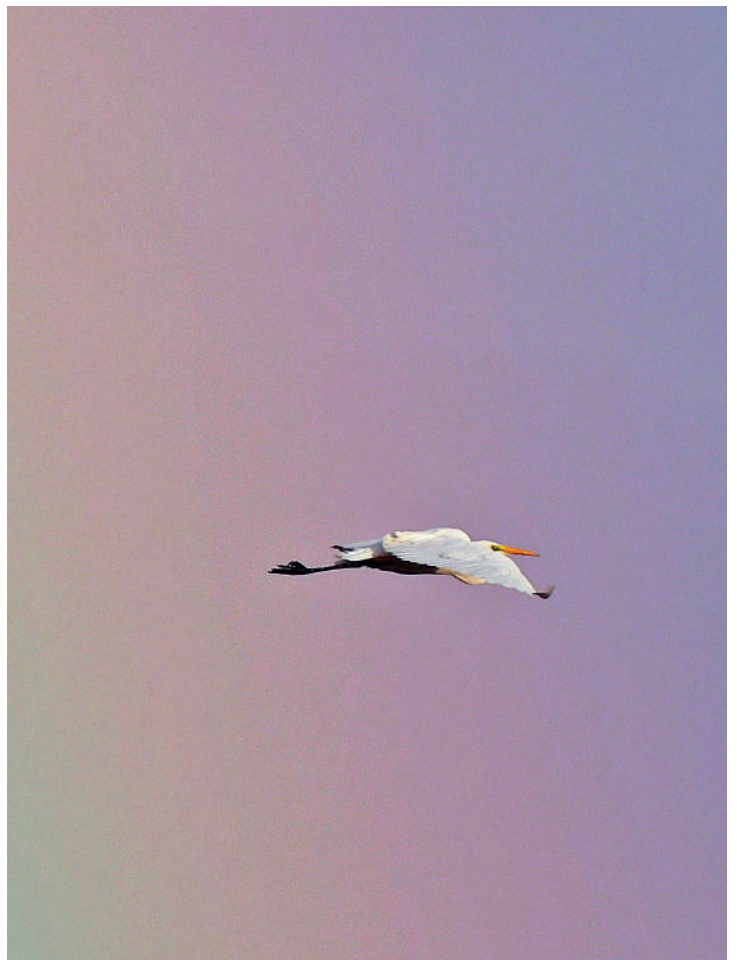

Enkelbeckasin. Foto: Madeleine Danielsson.

Söndag 24 oktober.

Efter utcheckning åker vi ner till Ribe Kammersluse och skådar på fågelflockarna. Stora flockar vipor är uppe och flyger, men vi ser inte orsaken till uppfloget. En sparvhök flyger förbi, några ägretter skiner vita och vi ser en liten grupp skärfläckor. Därpå anträds hemresan där vi stannar till vid en skön liten vik vid stranden till Stora Bält och intar vår lunch, innan vi kör till Malmö via Kastrup.

Nedtecknat av Erik Hirschfeld

Ägretthäger. Foto: Madeleine Danielsson.

	21	22	23	24		21	22	23	24
1. Prutgås					34. Storspov				
<i>Branta bernicla</i>					<i>Numenius arquata arquata</i>	x	x	x	x
<i>Branta bernicla bernicla</i>	x	x	x	x	35. Myrspov				
<i>Branta bernicla hrota</i>			x		<i>Limosa lapponica lapponica</i>	x	x	x	x
2. Vitkindad gås					36. Roskarl				
<i>Branta leucopsis</i>	x	x	x	x	<i>Arenaria interpres interpres</i>		x		
3. Grågås					37. Kustsnäppa				
<i>Anser anser anser</i>	x	x	x	x	<i>Calidris canutus</i>		x	x	
4. Spetsbergsgås					38. Sandlöpare				
<i>Anser brachyrhynchus</i>		x			<i>Calidris alba alba</i>	x	x	x	
5. Knölsvan					39. Kärrsnäppa				
<i>Cygnus olor</i>	x	x	x	x	<i>Calidris alpina</i>	x	x	x	x
6. Gravand					40. Skärsnäppa				
<i>Tadorna tadorna</i>		x	x	x	<i>Calidris maritima</i>		x		
7. Skedand					41. Enkelbeckasin				
<i>Spatula clypeata</i>		x			<i>Gallinago gallinago gallinago</i>		x	x	x
8. Snatterand					42. Rödbena				
<i>Mareca strepera strepera</i>			x		<i>Tringa totanus robustus</i>		x	x	x
9. Bläsand					43. Gluttsnäppa				
<i>Mareca penelope</i>	x	x	x	x	<i>Tringa nebularia</i>	x			
10. Gräsand					44. Skratmås				
<i>Anas platyrhynchos platyrhynchos</i>	x	x	x	x	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	x	x	x	x
11. Stjärtand					45. Fiskmås				
<i>Anas acuta</i>	x	x	x		<i>Larus canus</i>	x	x	x	x
12. Kricka					46. Havstrut				
<i>Anas crecca</i>					<i>Larus marinus</i>	x	x	x	x
13. Brunand					47. Gråtrut				
<i>Aythya ferina</i>		x			<i>Larus argentatus</i>	x	x	x	x
14. Vigg					48. Kaspisk trut				
<i>Aythya fuligula</i>			x		<i>Larus cachinnans</i>			x	
15. Ejder					49. Alkekung				
<i>Somateria mollissima mollissima</i>		x	x	x	<i>Alle alle</i>		x		
16. Sjöorre					50. Storskarv				
<i>Melanitta nigra</i>	x	x			<i>Phalacrocorax carbo</i>	x	x	x	x
17. Knipa					51. Gråhäger				
<i>Bucephala clangula clangula</i>			x		<i>Ardea cinerea cinerea</i>	x	x	x	x
18. Småskrake					52. Ägretthäger				
<i>Mergus serrator</i>	x				<i>Ardea alba alba</i>	x	x	x	x
19. Rapphöna					53. Sparvhök				
<i>Perdix perdix perdix</i>			x		<i>Accipiter nisses</i>			x	
20. Fasan					54. Blå kärrhök				
<i>Phasianus colchicus</i>		x			<i>Circus cyaneus</i>		x	x	
21. Skogsduva					55. Havsörn				
<i>Columba oenas oenas</i>			x		<i>Haliaeetus albicilla albicilla</i>	x	x	x	x
22. Ringduva					56. Fjällvråk				
<i>Columba palumbus palumbus</i>	x	x	x		<i>Buteo lagopus lagopus</i>			x	
23. Turkduva, ssp. decaocto					57. Ormvvråk				
<i>Streptopelia decaocto</i>			x		<i>Buteo buteo buteo</i>	x	x	x	x
24. Sothöna					58. Tornfalk				
<i>Fulica atra atra</i>			x		<i>Falco tinnunculus tinnunculus</i>	x	x	x	x
25. Smådopping					59. Pilgrimsfalk				
<i>Tachybaptus ruficollis ruficollis</i>			x		<i>Falco peregrinus peregrinus</i>		x	x	
26. Strandskata					60. Nötskrika				
<i>Haematopus ostralegus ostralegus</i>		x	x		<i>Garrulus glandarius glandarius</i>			x	
27. Skärfläcka					61. Skata				
<i>Recurvirostra avosetta</i>	x	x	x	x	<i>Pica pica pica</i>	x	x	x	x
28. Tofsvipa					62. Kaja				
<i>Vanellus vanellus</i>	x	x	x	x	<i>Coloeus monedula monedula</i>	x	x	x	x
29. Ljungpipare					63. Råka				
<i>Pluvialis apricaria</i>	x	x	x	x	<i>Corvus frugilegus frugilegus</i>	x	x	x	x
30. Kustpipare					64. Svartkråka				
<i>Pluvialis squatarola squatarola</i>		x	x		<i>Corvus corone corone</i>	x	x	x	
31. Storspov					65. Gråkråka				
<i>Numenius arquata arquata</i>	x	x	x	x	<i>Corvus cornix cornix</i>	x	x	x	x
32. Myrspov					66. Svartmes				
<i>Limosa lapponica lapponica</i>	x	x	x	x	<i>Periparus ater ater</i>	x			
33. Kustpipare					67. Tofsmes				
<i>Pluvialis squatarola squatarola</i>		x	x		<i>Lophophanes cristatus</i>	x			

	21	22	23	24
68. Blåmes				
<i>Cyanistes caeruleus</i>			x	
69. Talgoxe				
<i>Parus major</i>	x	x	x	
70. Sånglärka				
<i>Alauda arvensis arvensis</i>	x	x	x	x
71. Berglärka				
<i>Eremophila alpestris flava</i>		x	x	
72. Gransångare				
<i>Phylloscopus collybita</i>			x	
73. Kungsfågel				
<i>Regulus regulus regulus</i>	x			
74. Gärdsmyg				
<i>Troglodytes troglodytes troglodytes</i>			x	
75. Stare				
<i>Sturnus vulgaris vulgaris</i>	x	x	x	x
76. Taltrast				
<i>Turdus philomelos philomelos</i>	x			
77. Dubbeltrast				
<i>Turdus viscivorus viscivorus</i>	x			
78. Rödvingetrast				
<i>Turdus iliacus iliacus</i>	x		x	
79. Koltrast				
<i>Turdus merula merula</i>	x	x	x	
80. Ringtrast				
<i>Turdus torquatus torquatus</i>		x		
81. Stenskvätta				
<i>Oenanthe Oenanthe</i>		x		
82. Rödhake				
<i>Erithacus rubecula rubecula</i>			x	x
83. Pilfink				
<i>Passer montanus montanus</i>			x	
84. Gråsparv				
<i>Passer domesticus domesticus</i>		x	x	
85. Järnsparv				
<i>Prunella modularis modularis</i>			x	
86. Ladusvala				
<i>Hirunda rustica</i>		x	x	
87. Forsärla				
<i>Motacilla cinerea cinerea</i>		x	x	
88. Sädesärla				
<i>Motacilla alba</i>		x		
89. Ängspiplärka				
<i>Anthus pratensis</i>	x	x	x	x
90. Skärpiplärka				
<i>Anthus petrosus littoralis</i>		x		
91. Bofink				
<i>Fringilla coelebs coelebs</i>	x	x	x	x
92. Bergfink				
<i>Fringilla montifringilla</i>	x		x	
93. Vinterhämpling				
<i>Linaria flavirostris flavirostris</i>		x	x	
94. Steglits				
<i>Carduelis carduelis carduelis</i>	x			
95. Grönsiska				
<i>Spinus spinus</i>	x			
96. Snösparv				
<i>Plectrophenax nivalis nivalis</i>		x		
97. Gulsparv				
<i>Emberiza citrinella citrinella</i>		x	x	
98. Sävsparv				
<i>Emberiza schoeniclus schoeniclus</i>		x		